

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

§. 4. Quibus modis siant admiranda: & primò de instinctu Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

§. 4. *Quibus modis fiant admiranda. deque primo modo qui est, instinctu Dei.*

Sed propius ad admiranda veniamus: & quemadmodum varia eorum genera, ita etiam causas varias distinguamus. Et quidem si proprie de causa loquimur, quæ vi ad efficiendum prædita est, non alia esse potest quam naturalis, aut quæ naturam excedat, vt in ijs, quæ supra naturam sunt, portentis: parumque ad rem nostram facit hæc distinctio, cum enim eiusmodi facultate præditum esse, vel non esse, non sit electionis, aut potestatis nostræ, nihil hoc ad imitationem, quæ vniuersa in actione posita est, conferre potest. At non parum confert obseruare, quis fuerit animi impetus, quisque Sanctorum motus, quo concitati, ad eiusmodi se facinus patrandum impulerunt.

Et quidem vt ne singulares, qui tot esse, quot actiones, possunt, ad agendum impetus conserter, potuerunt viri illi ad sic agendum permoueri, tribus potissimè modis: primò, peculiari & proprio instinctu Dei: secundò, sua quadam, seu virtute, seu ratione, ipsis benè cognita & perspecta, ceteris tamen ignota: tertio, vi & impetu naturæ arduitate rerum concitata, non tamen naturæ solius, (hoc enim Sanctorum non esset,) sed naturæ virtute instructæ, eiusque zelo inardescens. Quæ singula paulò magis enucleanda sunt.

Et quidem cum se nobis offert actio aliqua viri sancti, quæ longius à communi ratione, vel lege recedere videtur, tritissima, & cuius obuia, illa solet excusatio afferri, vt ex peculiari sancti Spiritus instinctu profecta dicatur, estque vel honesta ignorantia fatendæ declinatio, vel, ne Sanctos diiudicemus, modesta deuitatio: etenim vt hoc aliquando verum sit, at non ita passim, cum rarissimè à communi lege recedat Deus, qui omnia suauiter, summaque ratione moderatur. Peculiaris tamen ille instinctus vbi fuerit, ipse se prodit, nec difficile notatur: putemque bifariam eum dispertiendum: in eum scilicet qui ad illa agenda impellit, quæ planè naturæ vim superant, Deumque auctorem exigunt, & fiduciam in eum singularem, ad vnum aliquid vi quadam naturam excedente peragendum: vt in illuminatione cæcorum, excitatione mortuorum, vbi animus, fide & spe supra vulgarem, diuino impulsu instigatur. atque nulla est de hoc instinctuam genere controuersia.

In ijs autem quæ longa variorum euentuum serie ita fiunt, vt nulla quidem singularis actio naturæ limites exeat, at totus ipse ordo, & quasi catenata omnium consecutio, altiore quadam & diuiniore ratione, totam eam connexionem firmari, & quasi compaginari probet; in his, inquam, est etiam diuinus nobis & peculiaris instinctus agnoscendus, dum tamen id omne ius-

stum, sanctum, & Deo dignum appareat. huic rerum generi, nobis illud Iudith factum, & à femina casum Holofernem annumerabimus: nec enim tantarum rerum tam mirabilem conuersionem à femina nisi diuiniore afflata spiritu excogitari, nedum confici, potuisse credendum est. In hunc etiam ordinem aucta illa & consilia asserendum est esse redigenda, quibus mundo spreto, viri sanctimonie singularis, noua quaedam Religioe vitæ genera moliti sunt, vt olim Diuus Basilus, Benedictus, Franciscus, Dominicus, & recentiore memoria B. Ignatius: qui sacre militie noui duces, selectorum, & à vanitate vitæ, contra vanitatem euocatorum militum, nouos habuere delectus, eosque sibi posteros emergere cupiuere, qui seruet cæptis insistendo, ea perpetuare perenniter, & maioribus incrementis, longè lateque propagare conarentur: ea autem non perinde vt Solonis aut Lycurgi instituta, humanæ mentis industria, vel excogitari, vel excogitata conseruari & amplificari possunt; nam & voluptario deliciatioque quo maximè ducimur sensui nostro acerrimè pugnant, & mirabilem quandam plurimarum exercitationum seriem continent, vnum in æternæ gloriæ finem ita spectantem, vt vix ad eam cogitatione assequendam, multoque minus factis exequendam, pertingere, nisi diuinæ gratiæ fauore possimus quare si, quod in confesso est, ad eam profitendam, diuina in singulis vocatio exigitur, quanto grandius & illustrius lumen, in auctoris & primi institutoris animo, fuit opus?

Sed antequam pergo ad cetera, quomodo sit his vtendum dicam; Et quidem cum ea miranda perpetrata legimus quæ supra naturam sunt, non est eiusdem mirabilitatis imitatio nobis experenda: solent tamen multa comitari, ex quibus plurimam possimus vtilitatem capere, ad fidem, spem, caritatem, variarumque virtutum amorem, humilitatem maiorem, & vitiorum odium concitandum.

In his verò, quæ proximè diximus tota sua serie & continuatione esse miranda, vix est vnum aliquid, quod non meritò & diligentissimè sit imitationi nostræ proponendum: quamquam enim illud ipsum audere (si maximè personæ minùs conuenire, vel occasione peccati expositum esse iudicetur) nemo debeat, qui non eosdem sibi motus à Deo suggeri senserit, vt nos quamuis deceat feminam, obsessæ suæ patriæ sic subuenire; at virtutes quæ in eiusmodi facinore peragendo eluxerunt, obseruare consultum est, vt castitatem, magnanimitatem, legis diuinæ obseruationem, orationis ac curationem in Iuditha: sin autem, in eiusmodi vitæ cursu, nihil inde cens reperitur, aut absurdum, aut minùs rationi consentaneum, qualis est permitta illa qua suum excitauit Ignatius institutum, prudentia, constantia, & viri sancti plurima perfectio; latissimum in eis & securissimum, quo no-

ster conatus ad imitandam virtutem excurrat, campum apertum esse credamus, & in eo acriter diligenterque sudemus: reperiemus enim ad eò multis, tamque confertis, ad res optimè gerendas, exemplis actiones eiusmodi scate-re, vt ex illis tanto plura docendi sumus, quo sapius & acrius mentem in eorum pulcritudinem intenderimus.

Sed qui alicuius viri vitæ institutum sumere profitendum, vniuersa eius acta non prætereant: quin in ea exactissime inquirant, sibi que persuadeant inde elucere eum ipsum qui tali vitæ instituto apprimè conueniat spiritum, de cuius conditione & natura, etiam ex iis quæ magis peregrina videbuntur, coniecturam capiant. sic ex lectione rerum à B. Francisco gestarum, eo que ipso quòd quemdam è suis propè seminudum suggestum conscendere, & ad populum de diuinis rebus verba facere iusserit; quem tamen ipse mox, in iussio-nem suam animaduertens, eodem in habitu secutus est, palamque se damna-uit imprudentiæ; video mihi in viro sanctissimo animaduertere simplicitatis candorem permirum, deuotionis & contemplationis curam maximam, & præ ceteris humilitatis, contemptus mundi, paupertatisque amorem inextatura-bilem, quem ipsum non interna voluntate definirer, sed palam profitendo & vbicumque posset exercendo, & multa patiendo, nimiam quamdam contu-meliarum & egestatis quasi famem quadantenus expleret: quæ certè si quis-quam eiusdem disciplinæ assecla, perfectè intuitus expresserit, nequaquam à proposito vitæ aberrasse iudicabitur. Sin autem in Ignatium pariter curio-sius intueri velit quisquam, is in eo absolutam, opinione mea, virtutum per-fectiorem consummationemque deprehendet, his maximè stabilitam; ora-tione, ratione, consideratione plurima, rerum omnium despicientia maxima, amore in Deum sincerissimo & flagrantissimo, iudicij & voluntatis abnega-tione summa, paupertatis, incommodorum, crucis & dehonestamentorum ardore maximo, infracto prudentis animi robore nullis vniquam vel terricula-mentis vel difficultatibus cedente, Deum semper præ oculis habente, & præ omnibus virtutum solidarum cimelia commendante, sic tamen vt nihil propè alienis datum veller oculis, fugeret quidquid in speciem sanctum, horridum, rarum, fastosum, & opinioni concitandæ opportunum videretur. Eius verò ad perfectiora progressio, perpetua & nunquam fuit interrupta; sic tamen vt sem-per feruorem discretio, zelum moderaretur ratio, cuius lumine quasi certissi-ma bolide, omnis nauigationis cursus prætentatus, securior esset & rector. Harum autem & similium virtutum complexu atque consecutione, exister vis illa perfectioque mentis, quam in Religioso homine Spiritum vocationis nuncupamus.